

Kommunernes erfaringer med implementeringen af 300-timers-reglen

(Undersøgelse gennemført af AKF i 2007/2008)

Kraen Blume Jensen
AKF

Kommunernes erfaringer med implementeringen af 300-timers-reglen

- Undersøgelsens formål
- Undersøgelsens design
- Den kommunale virkelighed
- Implementering af 300-timers-reglen
- Kommunernes praksis i indsatsen

Undersøgelsens formål

- At afdække kommunernes erfaringer med implementeringen af 300-timers-reglen
  - Hvordan har de grebet implementeringen an?
  - Hvilke udfordringer er man stødt på?
  - Hvordan har kontanthjælpsmodtagerne reageret ifølge kommunerne ?

- At beskrive kommunernes indsats over for de berørte kontanthjælpsmodtagere
  - Hvilke initiativer er iværksat?
  - Er der en opfølgende indsats?

Undersøgelses design

- Undersøgelsen blev gennemført i 2007/2008
- Spørgeskema til alle landets kommuner
  - Oktober/november 2007 – svarprocent 72%
- Kvalitative interview med 10 udvalgte kommuner
  - Januar 2008, ledere og sagsbehandlere
- Tematikker:
  - Implementering, varsling, realisering og opfølgning

Den kommunale virkelighed

- Implementeringen af 300-timers-reglen faldt sammen med strukturreform og etablering af nye jobcentre
- Forskellig praksis omkring varsling
- Svært at etablere samarbejde mellem jobcenter og ydelseskontor

"I forbindelse med hele sammenlægningen har man været forvirret over, hvor arbejdsopgaverne skulle placeres. Inden da har man simpelthen ikke fået gjort tingene til tiden. Man har eksempelvis i [kommune, red] ikke sendt varslingsbreve ud i oktober... flere sager har aldrig fået et varslingsbrev (...). Grunden til, at der ikke var blevet handlet på reglen tidligere har været, at den druknede i forbindelse med kommunesammenlægning mv."
(Leder i en mindre kommune).

- Stor lokalpolitisk bevågenhed

Kommunernes implementering af 300-timers-reglen

- Lovgivningen:
Hvordan skulle 300-timers-reglen udmøntes?

Tablet 6.4 – Udmøntning af 300-timers-reglen

	Slet ikke	I ringe grad	I nogen grad	I høj grad	Antal svar
Det har været uklart hvordan lovgivningen omkring 300-timers-reglen skal udmøntes	9%	27%	31%	33%	70

Kilde: Spørgeundersøgelse foretaget af AKF blandt jobcentrene i landets kommuner i oktober/november 2007.

"Når man laver et regelsæt som er så indgribende som 300-timers-reglen er, så vil det betyde, at sagsbehandlere bliver usikre på, hvor grænserne går for, hvornår man er omfattet, og hvornår man ikke er omfattet. Der er en masse undtagelsesbestemmelser i denne her regel, og det kræver, at man går meget i dybden (...) det har da været en udfordring at skabe sikkerhed for medarbejderne i de afgørelser de træffer."

(Leder i en mellemstor kommune)

Kommunernes implementering af 300-timers-reglen

- Definitionen af hvem der var omfattet af reglen, og hvem der ikke var, har voldt kommunerne problemer
- Nogle kommuner sendte varslingsbreve til alle dem, der havde mulighed for at være omfattet af reglen...
- ... andre kommuner sendte kun varslingsbreve til dem, der faktisk var omfattet af reglen

*"I begyndelsen valgte vi også at sende breve ud til nogle af dem, hvor vi var i tvivl, som ikke var blevet gennemgået. Bedre at de har fået informationen, og at vi bagefter kan sige, at det ikke var relevant alligevel. Vi sendte for mange varslingsbreve ud, men det var for at få alle med."
(Leder i en mindre kommune).*

Kommunernes implementering af 300-timers-reglen

Table 6.3 – Definition af "kontanthjælpsægtepar"

Andel der anvender den pågældende definition:	
Et ægtepar defineres som et "kontanthjælpsægtepar", hvis der foretages en fælles ægtefælleberegning også selvom denne beregning resulterer i at kun den ene ægtefælle får udbetalt (fuld eller supplerende) kontanthjælp.	76%
Et ægtepar defineres som et "kontanthjælpsægtepar" hvis begge ægtefæller rent faktisk får udbetalt kontanthjælp ^{a)}	14%
Ubesvaret	10%
Antal kommuner der har svaret	71

Kilde: Spørgeundersøgelse foretaget af AKF blandt jobcentrene i landets kommuner i oktober/november 2007.

^{a)} Der skelnes ikke mellem fuld eller supplerende kontanthjælp til den enkelte ægtefælle.

Kommunernes implementering af 300-timers-reglen

- Forskellig praksis i forskellige kommuner. Nogle steder ret "håndholdt" med fysisk overlevering fra ydelseskontor til jobcenter

"Vi var nødt til at starte fra scratch, det var de gamle kort, vi næsten måtte indføre igen for at holde styr på den rullende kalender med, hvornår folk falder, så måtte vi flytte dem rundt i nogle ringbind alt efter, hvornår der skulle sendes varslingsbreve osv. – vi manglede simpelthen de nødvendige værktøjer og redskaber."

(Leder i en mellemstor kommune)

- Medfører at man i nogle kommuner kom sent i gang med den intensiverede indsats over for de varslede borgere

"Proceduren førhen var, at de [ydelseskontoret, red.] stod for det hele, og de sendte varslingsbrev, men hvis vi så ikke får besked, så har vi ikke en chance for at gøre en indsats i forhold til at få borgeren i arbejde."

(Sagsbehandler i en mellemstor kommune)

Kommunernes implementering af 300-timers-reglen

- Nogle kommuner udpegede faglige konsulenter til at bistå sagsbehandlernes i forbindelse med borgere omfattet af 300-timers-reglen
- Andre kommuner udpegede særlige sagsbehandlere til at håndtere borgere omfattet af 300-timers-reglen

"Indsatsen lå i begyndelsen på to personer, dels for at sikre, at det var de samme ting der blev sagt, dels for at holde snor i det. Da vi først havde fået styr på, hvem der skulle have brev, fik vi samlet hele gruppen af borgere hos de to personer, som udgjorde en særlig "task force (...) de overtog simpelthen sagen om borgeren. Når der kom en 300-timersperson vil de automatisk blive ført over i det team." (Leder i en større kommune).

Kommunernes praksis i indsatsen

- Omkring halvdelen af kommunerne iværksatte særlige initiativer i relation til 300-timers-reglen

Tabel 7.9 – Iværksættelse af særlige initiativer

Er der taget særlige initiativer til reduktion af antallet af kontanthjælpsmodtagere der ikke opfylder beskæftigelseskravet?	Andel kommuner
Ja	49%
Nej	51%
I alt	100%
Antal kommuner der har svaret	67

Kilde: Spørgeundersøgelse foretaget af AKF blandt jobcentrene i landets kommuner i oktober/november 2007.

Kommunernes praksis i indsatsen

- Særlige initiativer i relation til 300-timers-reglen

Tablet 7.10 – Karakteren af særlige initiativer

Hvilke initiativer i givet fald?	Andel kommuner
Oprettelse af relevante jobrettede kurser	54%
Oprettelse af flere kommunale job til ufaglærte	69%
Flere ressourcer til jobkonsulenter	57%
Fællesmøder for medarbejdere fra flere kommunale enheder for en mere sammenhængende vejledning	86%
Andet	97%
Antal kommuner der har svaret	33

Kilde: Spørgeundersøgelse foretaget af AKF blandt jobcentrene i landets kommuner i oktober/november 2007.

Kommunernes praksis i indsatsen

- Nogle initiativer handlede om fx oprettelse af relevante jobrettede kurser...
- ... mens andre havde direkte fokus på borgeren:
  - Jobrettede initiativer med fokus på beskæftigelse
  - Afklarende initiativer med henblik på at bestemme beskæftigelsespotentialet

*"... vi har et motivationsprojekt (...), hvor vi har nogle branddygtige folk til at motivere kontanthjælpsmodtagere, hvis man fx har været passiv på kontanthjælp og skal i gang, fordi man fx er omfattet af "ny chance", så går man ind og siger, at man skal finde motivationen, man skal vide, at æblet smager godt, for at man tager en bid."
(Leder i en mindre kommune)*

Kommunernes praksis i indsatsen

- Mange kommuner havde i indsatsen fokus på motivering i forhold til, hvad det vil sige at være på arbejdsmarkedet

"... hvis nu vi havde fået et redskab, der hed, at en sagsbehandler arbejder med et samtaleforløb over 14 dage, hvor de hver dag er til samtale hos ham/hende, så kan det tælle som aktivering. Vi har hele tiden et pres på, at vi skal aktivere så og så meget, ellers mister vi refusion, der kunne det have været en stor fordel, hvis vi kunne konvertere noget af den intensive (...) indsats til noget, der berettiger til refusion."

(Leder i en mellemstor kommune)

- Flere kommuner vurderede, at 300-timers-reglen for en del kvinder med anden etnisk baggrund var et skub i ryggen i forhold til at komme ud på arbejdsmarkedet

Kommunernes praksis i indsatsen

Tabel 7.8 – Hvad fokuseres der på i vejledningen af kontanthjælpsmodtagere, der har modtaget varslingsbrev.

	Slet ikke	I ringe grad	I nogen grad	I høj grad	I alt	Antal svar
Opkvalificering	0%	13%	51%	36%	100%	61
Virksomhedspraktik	0%	16%	47%	37%	100%	62
Ansættelse med løntilskud	2%	16%	49%	33%	100%	61
Vejledning om mulige jobsøgningskanaler	0%	6%	21%	73%	100%	62
Udarbejdelse af nye jobplaner	2%	14%	57%	28%	100%	58
Kontanthjælpsmodtagerens forståelse af 300-timers-reglens konsekvenser	2%	8%	18%	73%	100%	62
Omgruppering til matchkategori 5	50%	40%	10%	0%	100%	58
Udarbejdelse af ressourceprofil med henblik på revalidering eller pension mv.	17%	26%	48%	9%	100%	58

Kilde: Spørgeundersøgelse foretaget af AKF blandt jobcentrene i landets kommuner i oktober/november 2007.

Kommunernes praksis i indsatsen

- Opprioritering af indsatsen over for de berørte
  - Kan have konsekvenser for de som ikke er berørte

*"Jeg opprioriterer i høj grad indsatsen overfor den specifikke gruppe i det halve år jeg har til at lave en indsats(...) Du kan godt have 10 der ringer, hvor du vurderer at det er den ene du kan tage til samtale i morgen, fordi sagen ser sådan og sådan ud og om lidt stopper kontanthjælpen. De ni andre som måske også har brug for hjælp, men knap så akut, må vente, sådan er vilkårene."
(Sagsbehandler i en mellemstor kommune)*

Kommunernes praksis i indsatsen

- Kun få kommuner havde på det tidspunkt en decideret opfølgende indsats over for dem, der mistede kontanthjælpen
  - Enkelte kommuner havde en opfølgende indsats, hvor de berørte kontanthjælpsmodtagere blev opsøgt i hjemmet...
  - ...men stort set alle kommuner sagde, at deres "dør stod åben", hvis de berørte kontanthjælpsmodtagere henvendte sig

*"Vi stiller os til rådighed, men vi har jo ikke nogen myndighed. Hvis de gerne vil have os, så kan de bruge os."
(Sagsbehandler i en mindre kommune)*

Kommunernes praksis i indsatsen

▪ Udfordringer i en opfølgende indsats

Tabel 7.13 – Udfordringer i den opfølgende indsats

I hvilket omfang gør følgende sig gældende for kontanthjælpsmodtagere der har mistet retten til kontanthjælp?	Slet ikke	I ringe grad	I nogen grad	I høj grad	I alt	Antal svar
Der er ikke interesse i et opfølgende forløb	20%	35%	28%	17%	100%	46
Vi mister hurtigt kontakten til dem	11%	23%	34%	32%	100%	47
Vi har ikke kapacitet til at iværksætte et sammenhængende opfølgingsforløb	20%	35%	28%	17%	100%	46

Kilde: Spørgeundersøgelse foretaget af AKF blandt jobcentrene i landets kommuner i oktober/november 2007.

"Hele min rolle er kommunens eget frivillige initiativ, det er ikke noget vi skal gøre, de penge man bruger på mig, det behøver man ikke, det står der intet om nogle steder, det er en del af kommunens valgte værdigrundlag, og det kommer helt fra byrådet at der prioriteres så og så meget økonomi til området."

(Sagsbehandler i en større kommune)

Generelle overvejelser på baggrund af undersøgelsen

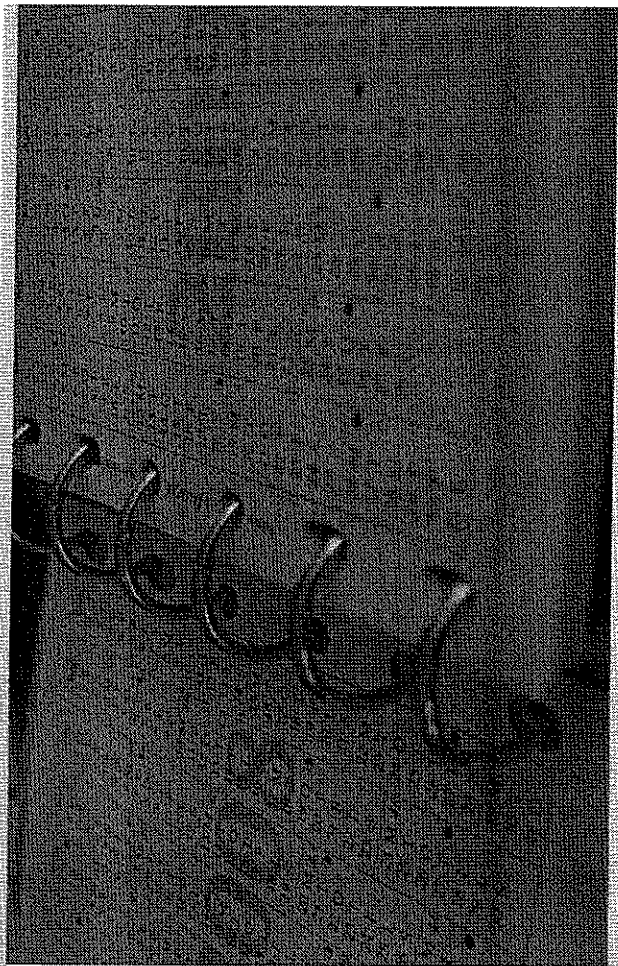
- En udfordring når ny lovgivning involverer flere forvaltningsmæssige enheder. Det er en fordel at inddrage relevante forvaltninger i fastlæggelse af praksis.
- Lovgivningen skal være klar og entydig og ikke bidrage med fortolkningsmæssige udfordringer, der giver anledning til forskellig praksis. Afgrænsningen af målgruppen for den nye lovgivning bør være klar.
- Frigivelse af ressourcer til faglige konsulenter, der samler ekspertisen og kan gøre implementeringen af ny lovgivning mere smidig i kommunerne.
- Indsatsen skal tilpasses målgruppen med særlige initiativer fx ved oprettelse af et helbredsafklarende team, hvis målgruppen udviser særlige sygdomsmønstre.

Generelle overvejelser på baggrund af undersøgelsen

- Det bør sikres, at man ved en opprioritering af indsatsen rettet mod en specifik gruppe er opmærksom på langsigtede prioriteringsmæssige konsekvenser.
- Holdningsbearbejdning bør indgå som et væsentligt element i indsatsen rettet mod personer, som har stået uden for arbejdsmarkedet i lang tid. Det er én blandt mange forudsætninger for at skabe en individuel arbejdsmarkedsparathed.
- Forbedrede muligheder for fleksibilitet i indsatsen i forhold til lovgivningen, hvor fx eksperimenterende vejledningsforløb kan blive en refusionsgivende indsats, der kan træde i stedet for traditionelle vejledningsforløb.

300-timers reglen

Henning Bjerregaard Bach

Formål med undersøgelsen:

Belyse:

arbejdsmarkedssituationen

arbejdsudbud

arbejdsmarkedsorientering og

økonomiske situation

blandt gifte kontanthjælpsmodtagere, som

- har fået frakendt kontanthjælpen
- er i risiko for at få frakendt kontanthjælpen

Metode:

Spørgeskemaundersøgelse i efteråret 2007, omkring 8 måneder efter frakendelser begyndte.

TABEL 1
Interviewpersonernes demografi og helbredsforhold. Særskilt
for kontanthjælpsstatus. Procent.

	Frakendte	Ikke-frakendte
Kvinder	70	52
Født i Danmark	5	10
Dansk statsborgerskab	25	35
Dårligt eller meget dårligt helbred	38	52
Kronisk sygdom el. lign.	38	46
Psykisk lidelse	23	32
Beregningsgrundlag	321	681

TABEL 2
Ikke-danskfødte interviewpersonernes danskundskaber, uddannelse og erhvervs erfaring. Særskilt for kontanthjælpsstatus. Procent.

	Frakendte	Ikke-frakendte
Taler ikke dansk eller kun i ringe grad	41	34
Antal års ophold i DK, gennemsnit	13	13
Udenlandsk erhvervsuddannelse	21	29
Udenlandsk erhvervs erfaring	36	52
Dansk erhvervsuddannelse	5	6
Dansk erhvervs erfaring	37	48
- Antal års erfaring, gennemsnit	2	3
Mindste beregningsgrundlag	306	634

TABEL 3
Hovedbeskæftigelse på interviewtidspunktet. Særskilt for
kontanthjælpsstatus. Procent.

	Frakendte	Ikke-frakendte
Beskæftiget	33	25
Kontanthjælpsmodtager	15	43
Aktiveret kontanthjælpsmodtager	10	14
Ordinær uddannelse/kursus	4	2
Hjemmearbejdende/uden erhverv	34	6
Andet	5	9
Beregningsgrundlag	336	715

TABEL 4
Beskæftigelse i 2007 afsluttet før interviewtidspunktet. Særskilt
for kontanthjælpsstatus. Procent.

	Frakendte	Ikke-frakendte
Afsluttet beskæftigelse i 2007	9	5
Beregningsgrundlag	336	715

TABEL 5
Karakteristik af beskæftigede på interviewtidspunktet. Særskilt
for kontanthjælpsstatus. Procent.

	Frakendte	Ikke-frakendte
Privat arbejdsgiver	60	70
Offentlig arbejdsgiver	28	26
Selvstændig virksomhed	7	3
Hotel- og restaurationsvirksomhed	25	16
Handel, butik og reparation	12	17
Fremstilling	13	11
Sundheds- og velfærdsinstitutioner	8	9
Arbejdsomfang pr. uge (gennemsnit)	30	32
Ved hvornår ansættelsen ophører	11	7
Beregningsgrundlag	104	177

TABEL 6
Ikke-beskæftigedes ønske om arbejde, arbejdspotentialer og jobsøgning. Særskilt for kontanthjælpsstatus. Procent.

	Frakendte	Ikke-frakendte
Vil have deltidsjob	30	26
Vil have fuldtidsjob	36	28
Ønsker ikke et job	25	38
Kan passe et almindeligt arbejde	60	38
Kan ikke passe et almindeligt arbejde	33	54
Søger arbejde	45	24
Søger ikke	55	76
Beregningsgrundlag	222	517

TABEL 7
Interviewpersonens vurdering af familiens økonomiske situation på interviewtidspunktet.
Særskilt for kontanthjælpsstatus og hovedbeskæftigelse på interviewtidspunktet. Procent.

	Frakendt		Ikke-frakendt	
	I arbejde	I alt	I arbejde	I alt
Særdeles god	3	1	1	1
God	16	9	24	13
Nogenlunde	39	33	42	43
Dårlig	25	34	29	31
Særdeles dårlig	16	23	5	13
I alt	100	100	100	100
Beregningsgrundlag	110	334	178	707

TABEL 8
Udvalgte udgifter som interviewpersonerne angiver at have undladt inden for de seneste tre måneder som følge af økonomiske problemer. Procent.

	Frakendte	Ikke-frakendte
Købe fodtøj til familiemedlemmer	46	38
Gå til tandlægen	49	47
Holde ferie uden for hjemmet	45	36
Betale for børns fritidsaktiviteter	22	17
Betale for el, gas, telefon og lign.	22	13
Beregningsgrundlag	232	700

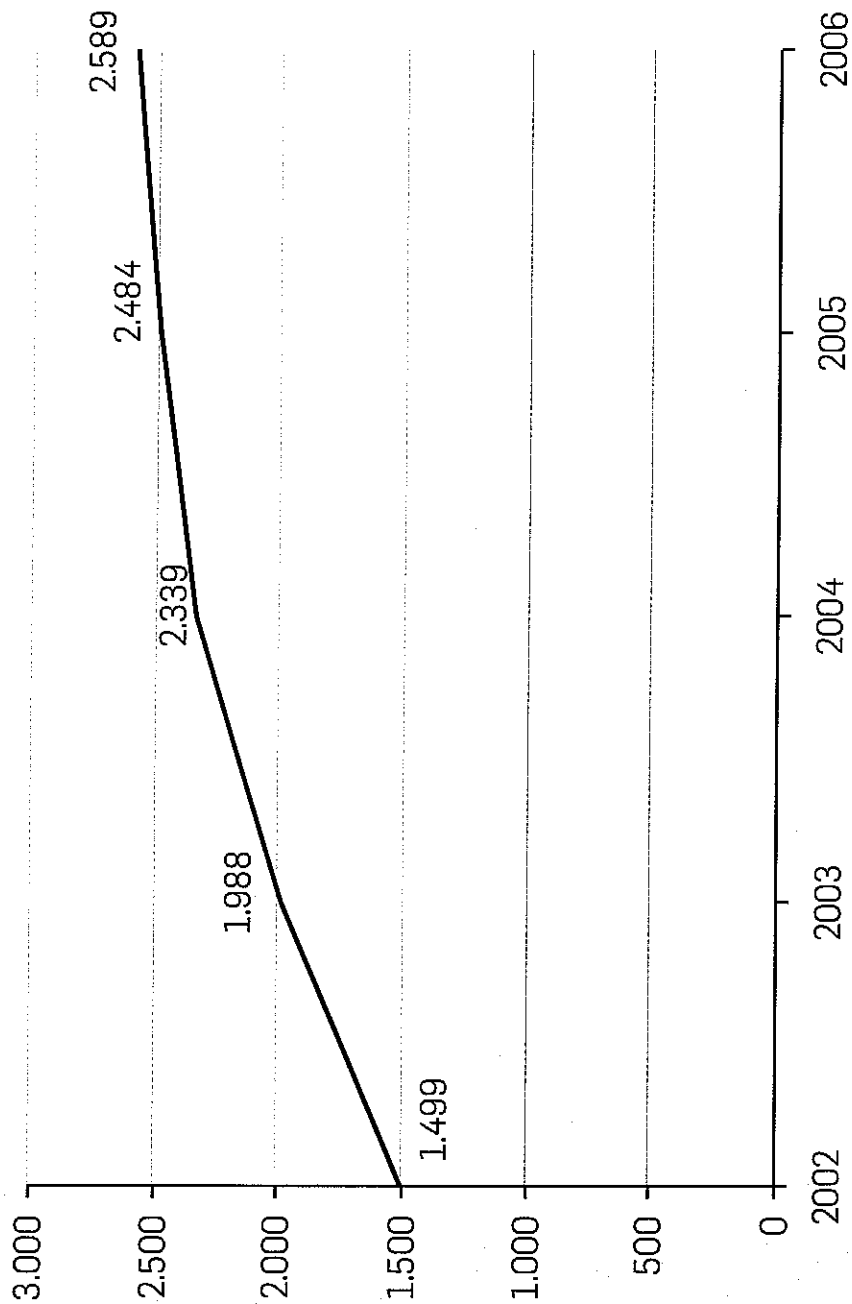
HVORFOR LEJERE BLIVER SAT UD AF DERES BOLIG

OG KONSEKVENSERNE AF EN UDSÆTTELSE

Gunvor Christensen

Torben H. Nielsen

UDSÆTTELSESR AF LEJERE

HVORFOR BLIVER LEJERE SAT UD AF DERES BOLIG?

- Lav indkomst
- Lavt rådighedsbeløb
- En relativ stor del af indkomsten bruges på husleje
- Stor gæld
- Vanskeligheder med at administrere økonomien

Derudover er der en række andre forhold af mere individuel karakter:

- Jobtab
- Misbrug
- Kriminalitet
- Psykisk sygdom

Særlige risikofaktorer

Risikoen er størst for:

- Økonomisk vanskeligt stillede lejere
- Kontanthjælpsmodtagere
- Lejere uden uddannelse
- Lejere, der er statsborgere fra 3.verdenslande
- Enlige mænd
- Lejere, der har oplevet ændringer i familieforhold
- Lejere i den almene boligsektor
- Lejere med ustabil boligsituationer, dvs. ofte flytninger
- Yngre lejere

Den kommunale forvaltning

- Med Serviceloven er der lagt op, at der skal være et helhedsorienteret syn på borgeren. Dvs. der skal foretages en helhedsvurdering af klienten både i forbindelse med udredning og i en efterfølgende indsats
- MEN:
  - Vandtætte skodder mellem beskæftigelses- og socialforvaltningen
  - Sanktioner ud fra aktivloven, må ikke kompenseres ud fra serviceloven, og de to lovgivninger har forskelligt fokus

KONSEKVENSER AF EN UDSÆTTELSE

- Indkomstnedgang
- Hver fjerde udsatte lejer er hjemløs året efter udsættelsen
- Gælden fortsætter
- Ændringer i familieforhold, fx familieopløsning
- Tab af personlig tryghed, netværk og familierelationer
- Kontanthjælpsmodtagere og arbejdsløse rammes særligt hårdt

Muligheder for indsats til forebyggelse

- Kun 50 pct. har søgt boligstøtte
- Administration af lejeres huslejebetaling
- Behov for hjælp i hverdagen hånd-holdte indsatser:
  - Opsøgende og kontaktpersoner § 99 i Serviceloven:
    - Et opsøgende tilbud hvor formålet er at skabe kontakt og formidle mellem borger og det etablerede system
  - Bostøtte § 85 i Serviceloven:
    - Individuel støtte til at mestre hverdagen i en bolig. Yde forebyggende indsats for at borgeren med den givne hjælp får mulighed for at få struktur på hverdagen og klare de basale opgaver i hverdagen.